

poder no pot emparar-se en cap raó de conveniència política per a obrar de tal manera, i encara menys en una justificació moral.

Les relacions dels insults i sofriments patits pels nostres germans del Pundjab ens són arribades a traves de la mordaça del silenci imposat, penetrant per tots els recons de les Indies, i l'agonia d'indignació general desvetllada en el cos del nostre poble, ha estat ignorada dels nostres governadors—qui es felicitaven probablement d'haver donat això que ells consideraven com una lliçó saludable. Aquesta insensibilitat ha estat lloada en la major part dels diaris anglo-hindús, alguns dels quals adhuc han portat la brutalitat fins a envanir-se dels nostres sofriments sense ésser aturats en tal via per aqueixes autoritats que, d'altra banda, no cessen d'atenuar cada crit de dolor o cada expressió de jutjament en els òrgues representants de les víctimes.

Sabent que les nostres reclamacions han estat vanes i que la passió de la venjança envileix el noble ideal dels homes d'Estat en el nostre govern—el qual tan fàcilment podria donar-se el luxe d'ésser magnànim, apoiant-se en la seva força física i les seves tradicions morals—el menys que jo pugui fer per al meu país és elevar, en nom de tots, la veu per a expressar la protesta de milions de compatriotes meus muts de terror i de angoixa. El temps és vingut en què les insígnies honorífiques fan ressaltar la nostra vergonya, pel contrast amb l'estat d'humiliació en el qual estem, i per la part meva, desig romandre despullat en tota marca de distinció especial, al costat d'aquells compatriotes meus que, mercès a llur insignificància, han de patir ultratges que no corresponen a éssers humans.

Tals són les raons doloroses que m'han contret a pregar Vostra Excel·lència, respectuosament i amb greu, de rellervar-me del meu títol de cavaller, que jo havia tingut l'honor d'acceptar de S. M. el rei, en temps del vostre predecessor, objecte sempre de la meva admiració més gran.

RABINDRANATH TAGORE.»

## ALS INTEL-LECTUALS I ELS ARTISTES

*Entre la sèrie de manifestos sortits ultimament a França expressant el pensament de grups intel·lectuals, cal donar a conèixer el del grup dels*